

COIL: นวัตกรรมของการศึกษาระดับอุดมศึกษาในทศวรรษที่ 2020 - การประยุกต์ใช้ในห้องเรียนวัฒนธรรมญี่ปุ่น

COIL: A New Way of Higher Education in the 2020s - Application in Japanese Culture Classroom

นันท์ชญา มหาขันธ์ (Nanchaya Mahakhan)¹

Received: January 30, 2022

Revised: March 11, 2022

Accepted: April 11, 2022

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของบทความวิชาการเรื่องนี้เพื่อให้ข้อมูลและประสบการณ์ในการจัดการศึกษานานาชาติแบบเรียนรู้ร่วมกันแบบออนไลน์ COIL (collaborative online international learning) ซึ่งเป็นแนวทางสำคัญในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในโลกปัจจุบัน แทนการศึกษานานาชาติแบบเดิม เป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพสูงในการสร้างสมรรถนะในการอยู่ร่วมกันในสังคมโลก

มหาวิทยาลัยบูรพาโดยคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ในรายวิชาวรรณวัฒนธรรมญี่ปุ่น ได้มีการร่วมมือใช้ COIL ร่วมกับมหาวิทยาลัยคาทอลิก ประเทศญี่ปุ่น จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ปี ค.ศ. 2019-ปัจจุบัน โดยเริ่มดำเนินการก่อนการเกิดไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ใช้เทคโนโลยีในการสนับสนุนอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างโอกาสการเรียนรู้แบบร่วมมือระหว่างผู้เรียนทั้งสองฝ่าย เป็นการสร้างทักษะให้กับนักศึกษาแบบองค์รวม มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาทั้งด้านความรู้ ความคิด ทักษะ และพัฒนาการเชิงพฤติกรรม โดยใช้แบบประเมิน BEVI (Beliefs, Events and Values Inventory) ทั้งก่อนและหลังกิจกรรมพบว่า นักศึกษาทั้งสองมหาวิทยาลัยมีพัฒนาการขึ้นในทุก ๆ ด้าน

¹ ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

และร้อยละ 90 เห็นว่าเป็นรูปแบบที่เปิดโอกาสให้เรียนรู้แลกเปลี่ยนกับคนต่างวัฒนธรรม ส่วนผลของการตอบแบบสอบถามปลายเปิดนิสิตชาวไทยภายหลังการเรียนทั้ง 3 ปี พบว่า มีคำตอบใกล้เคียงกัน ผู้เขียนจึงขอเสนอให้ COIL เป็นนวัตกรรมการศึกษาระดับอุดมศึกษาในปัจจุบันเนื่องจากการพัฒนาทักษะแบบองค์รวมอย่างมีประสิทธิภาพทั้งด้านทัศนคติ จิตสำนึก และสมรรถนะการเป็นพลเมืองโลก

คำสำคัญ: การจัดการศึกษานานาชาติแบบเรียนรู้ร่วมกันแบบออนไลน์, นวัตกรรม, ทศวรรษที่ 2020, วัฒนธรรมญี่ปุ่น, พลเมืองโลก

Abstract

The purpose of this paper is to provide information and describe experience in managing COIL (collaborative online international learning), which is an important approach to problems solving in today's world, as an alternative to traditional international education. It is a highly effective way to build capacity for coexistence in the global society. The Faculty of Humanities and Social Sciences, Burapha University, in collaboration with Kagoshima University, Japan, has been implementing COIL in teaching and learning in the course of Japanese Culture since 2019. This started before the outbreak of the new coronavirus. Technology has been used to enhance effective teaching in order to create collaborative learning opportunities among the learners of the two universities and to build students' skills in a holistic way. Educational achievement was assessed in terms of knowledge, thinking, attitude and behavioral development by using the BEVI (Beliefs, Events and Values Inventory), assessment questionnaire, both before and after the implementation. The findings showed that students from both universities had improved in every aspect; and 90% of them found this project an opportunity to learn and exchange knowledge with people from different cultures. This was consistent with the responses from Thai students after 3 years of study

based on the results of the open-ended questionnaire. This paper, therefore, suggests that COIL is a new normal for higher education today, as it effectively develops holistic skills in terms of attitudes, conscience and competence of being a global citizen.

Keywords: Collaborative Online International Learning Management, New Normal, Decade 2020, Japanese Culture, Global Citizen

ความแตกต่างระหว่าง COIL กับการศึกษาออนไลน์รูปแบบอื่น

ปัจจุบันในประเทศไทยมีการใช้หลักสูตรออนไลน์ระบบเปิด MOOCs (massive open online courses) กันอย่างแพร่หลาย MOOCs เป็นหลักสูตรออนไลน์ที่มีลักษณะเฉพาะในการเข้าถึงสื่อการสอนออนไลน์แบบทางเดียว หากเป็นคอร์สที่เปิดกว้างแบบนานาชาติ เพื่อรองรับผู้เรียนจากหลากหลายเชื้อชาติและภูมิภาค การออกแบบหลักสูตรจะเน้นที่สื่อการเรียนรู้เป็นหลัก ในการศึกษาทางไกลผู้เรียนสามารถรับคำแนะนำเสมือนจริงจากผู้สอนที่อยู่ต่างประเทศได้ การออกแบบโดยให้ “ผู้สอน” เป็นหลัก แต่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน หรือระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนน้อย ซึ่งแตกต่างจาก COIL (collaborative online international learning) ที่เน้นไปที่การเรียนรู้ร่วมกันระหว่างนักศึกษาผ่านการใช้อินเทอร์เน็ต ดังนั้น การออกแบบของหลักสูตร COIL จึงเน้นที่ “ผู้เรียน” เป็นการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อให้ผู้เรียนในประเทศต่าง ๆ สามารถทำงานร่วมกันในโครงการทั่วไป เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีบทบาทเชิงรุก และมีส่วนร่วมในการศึกษา ค้นคว้า แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และทำงานร่วมกันกับคนอื่น ๆ เน้นทักษะการทำงานเป็นทีม

ประโยชน์ของหลักสูตร COIL คือ ทำให้ผู้เรียนจำนวนมากมีโอกาสดำเนินกิจกรรม ประสบการณ์ การสื่อสารและการปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเทศโดยตรง การแลกเปลี่ยนเสมือนจริงที่เป็นหัวใจของหลักสูตร สามารถเป็นทางเลือกแทนการเดินทาง หรือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสื่อสารได้ตอบ ให้โอกาสสำหรับการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่ไม่มีความพร้อมสำหรับการเดินทางไปศึกษาในสถาบันการศึกษาต่างประเทศ สร้างโอกาสในการพัฒนาทักษะทางภาษาโดยการใช้งานจริงกับชาวต่างชาติรุ่นเดียวกัน ในขณะเดียวกัน ก็ช่วยเพิ่มระดับความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมในระดับโลกของผู้เรียน

บทความนี้นำเสนอวิธีการเรียนการสอนแบบ COIL ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ในยุคปัจจุบัน ทำให้นักศึกษาพัฒนาความเข้าใจข้ามวัฒนธรรม และทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม โดยดำเนินการเรียนรู้ร่วมกับนักศึกษาต่างชาติจากภูมิหลังทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน การผนวก COIL เข้ากับบทเรียนของนักศึกษาจะทำให้ศึกษามีโอกาสในการสื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศรวมทั้งภาษาอังกฤษที่ใช้เป็นสื่อกลางในการสื่อสาร นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนได้รับทักษะที่หลากหลาย เช่น ทักษะในการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร การปรับตัวให้เข้ากับคนต่างวัฒนธรรม เรียนรู้วิธีการเรียนของชาวต่างชาติ และทักษะการทำงานเป็นทีมซึ่งเป็นทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ในด้านของสถาบัน จะมีโอกาสได้พันธมิตรทางวิชาการและเป็นการพัฒนาวิชาชีพในระดับนานาชาติของอาจารย์และเจ้าหน้าที่ โดยใช้งบประมาณจำนวนน้อย

สถานการณ์โลกในทศวรรษที่ 2020

ปัญหาใหญ่ที่โลกในทศวรรษที่ 2020 กำลังเผชิญนั้นเป็นปัญหาที่ใหญ่และซับซ้อนยากแก่การแก้ไข เนื่องจากเป็นปัญหาที่สะสมมานานนับศตวรรษ เหตุปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหานั้นหลากหลายซับซ้อน ปัญหานั้นคือการล่วงล้ำขีดจำกัดความปลอดภัยของโลก (planetary boundaries) ซึ่ง Dr. Johan Rockstrom นักวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม ศาสตราจารย์ชาวสวีเดนแห่งมหาวิทยาลัยสต็อกโฮล์ม และผู้อำนวยการสถาบันวิจัยเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่มีชื่อเสียงหลายแห่ง รวมทั้ง Stockholm Resilience Centre และคณะได้เสนอเป็นครั้งแรกไว้ใน กรอบขอบเขตดาวเคราะห์ (planetary boundaries framework) ในปี ค.ศ. 2009 เป็นแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการของระบบโลกที่มีขอบเขตด้านสิ่งแวดล้อม (Stockholm Resilience Centre, 2022) ซึ่งต่อมาได้กลายเป็นฐานการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยได้กำหนดค่าขีดจำกัดของโลก ที่มนุษย์สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปลอดภัยไว้ 9 ประการ

นอกจากนี้ มนุษย์ในศตวรรษนี้ยังต้องเผชิญกับปัญหาความเปลี่ยนแปลงของโลกที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิต โดยมีสาเหตุจากการที่มนุษย์พยายามพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ จากการเร่งพัฒนาที่ผ่านมาในอดีต และเพื่ออำนวยความสะดวกในการเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายที่ซับซ้อนยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ คือ สถานการณ์ที่โลกเปลี่ยนที่เรียกว่า “วูก้า” หรือ VUCA world (volatility คือ สถานการณ์ที่มีความผันผวนสูง

uncertainty คือ สถานการณ์ที่ไม่มีความแน่นอนสูง complexity คือ สถานการณ์ที่มีความซับซ้อนสูง ambiguity คือ สถานการณ์ที่มีความคลุมเครือสูง) สถานการณ์เหล่านี้ทำให้มนุษย์ต้องหาความรู้ในการพยากรณ์เหตุการณ์ให้ได้ ซึ่งได้มาจากการประมวลผลข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ การมีข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นและเพียงพอในการวิเคราะห์เพื่อการตัดสินใจ องค์ความรู้ซึ่งเกิดจากกระบวนการวิจัยที่เชื่อถือได้และเป็นระบบสำหรับการแก้ปัญหา อย่างไรก็ตาม การศึกษาวิจัยมีข้อจำกัด เมื่อค้นพบวิธีการและคำตอบต่อการแก้ปัญหาได้ปัญหานึงได้ ปัญหาใหม่ ๆ ก็เกิดขึ้นทุกขณะ

เป็นที่ทราบกันดีในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวงการการศึกษาว่า โลกมีเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน (sustainable development goals: SDGs) โดยมีองค์การสหประชาชาติทำหน้าที่เชิญชวนให้ประเทศสมาชิกทั่วโลกร่วมมือกันจัดทำแผน โดยมีกรอบระยะเวลา 15 ปี เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย 17 ข้อ ภายในปี ค.ศ. 2030 เป้าหมายทั้งหมดนี้ จำแนกออกเป็น 5 มิติ ได้แก่ มิติสังคม (people) มิติเศรษฐกิจ (prosperity) มิติสิ่งแวดล้อม (planet) มิติสันติภาพและสถาบัน (peace) และมิติหุ้นส่วนการพัฒนา (partnership) เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย แต่ละประเทศจะส่งแผนงานและรายงานความคืบหน้าที่เกิดขึ้นในประเทศของตนไปยังที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติ (General Assembly of the United Nations) ที่จัดขึ้นทุกปีที่สำนักงานใหญ่แห่งองค์การสหประชาชาติ เมืองนิวยอร์ก นอกจากนี้ UN Department of Economic and Social Affairs (UN DESA) ก็จะทำรายงานความคืบหน้าในทุกปี (ภาพพิมพ์พิมพ์มรรตน์, 2563) ปัจจุบันมีสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาหลายแห่งที่นำเรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืนมาเป็นเป้าหมายขององค์กรและการจัดการศึกษา ทำให้เห็นได้ว่าการสร้างความเข้าใจเรื่องนี้นักนักศึกษาเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ

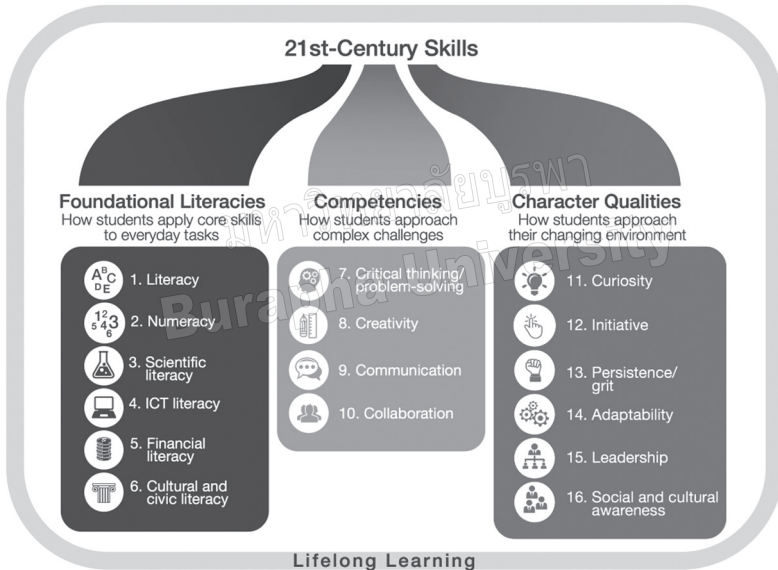
สถานการณ์การศึกษาในศตวรรษที่ 21

สิ่งสำคัญประการหนึ่งในการศึกษายุคใหม่ควรสนับสนุน คือ “ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21” (21st century skills) ซึ่งเป็นที่กล่าวถึงกันอย่างกว้างขวางในปัจจุบัน ตามที่องค์กร World Economic Forum (WEF) ทำการสำรวจและวิเคราะห์ความต้องการของตลาดแรงงาน รวมทั้งแนวโน้มของเทคโนโลยีในองค์กรใหญ่ ๆ ทั่วโลก ผลการศึกษา

ได้สรุปทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (21st century skills) ออกมาเป็น 16 ทักษะ โดยสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่

ภาพ 1

ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21

ite: ICT stands for information and communications technology.

หมายเหตุ. จาก “ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21” โดย เมธวิน ปิติพรวิวัฒน์, 2564, (<https://corporate.baseplayhouse.co/21st-century-skill-ทักษะแห่งศตวรรษที่-21/>).

ทักษะกลุ่มที่หนึ่ง คือ ทักษะพื้นฐาน (foundational literacies) ที่จะใช้ในการปฏิสัมพันธ์กับบริบทที่แตกต่างกัน ได้แก่ การใช้ภาษา (literacy) การคำนวณ (numeracy) การใช้วิทยาศาสตร์กับสิ่งรอบตัว (scientific literacy) การใช้เทคโนโลยี (ICT literacy) การจัดการด้านการเงิน (financial literacy) การดำรงอยู่ในสังคมและวัฒนธรรม (cultural and civic literacy) ทักษะกลุ่มที่สอง คือ สมรรถนะในการจัดการกับปัญหาและความท้าทายที่ซับซ้อนในโลกปัจจุบัน ได้แก่ การวิเคราะห์ปัญหาและแก้ปัญหา (critical thinking/problem-solving) ความคิดสร้างสรรค์ใน

การแก้ปัญหา (creativity) การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ (communication) และทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น (collaboration) ทักษะกลุ่มที่สาม คือ การสร้างคุณสมบัติของตนเองให้เหมาะสมกับสภาพสังคม ได้แก่ ความอยากรู้อยากเห็น (curiosity) การริเริ่มสร้างสรรค์ (initiative) ความพยายามในการบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ (persistence/grit) ความสามารถในการปรับตัว (adaptability) ความเป็นผู้นำ (leadership) และความตระหนักถึงสังคมและวัฒนธรรม (social & cultural awareness)

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น มนุษย์ในต้นศตวรรษที่ 21 และในทศวรรษที่ 2020 นี้ ดำเนินชีวิตอยู่ท่ามกลางสิ่งแวดล้อมที่มีความผันผวนสูงทั้งในด้านการกายภาพและด้านสังคม นอกจากนี้ นักศึกษาซึ่งเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญยังต้องมีพันธกิจในการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนตามเป้าหมาย 17 ข้อ ในฐานะพลเมืองแห่งโลก จำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจสถานการณ์และทักษะที่จำเป็น ซึ่งเป็นหน้าที่หลักของการศึกษาที่จะต้องสร้างคนรุ่นใหม่ที่มีบริบทของความรู้ เช่น การเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี การสื่อสารคมนาคม รวมทั้งแนวคิดในการดำรงชีวิต ดุลยภาพระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

รูปแบบและวิธีการสอนในทศวรรษที่ 2020

รูปแบบและวิธีการที่ครู อาจารย์ และสถาบันการศึกษาระดับต่าง ๆ นำมาใช้ ในสภาวะที่โลกกำลังเผชิญอยู่ในทศวรรษที่ 2020 ซึ่งการระบาดของไวรัสโคโรนา สายพันธุ์ใหม่ที่ระบาดมา 2-3 ปี และขณะนี้กล่าวได้ว่ายังไม่สงบลง ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก กำลังเผชิญกับความยากลำบากในทุก ๆ ด้าน “การศึกษา” ก็มิสามารถที่จะดำเนินการได้เช่นในสภาวะปกติ การสอนออนไลน์ซึ่งมีใช้อยู่บ้างแล้วตั้งแต่ก่อนการระบาดของไวรัสโคโรนา จึงถูกนำมาใช้ควบคู่ไปกับการสอนในที่ตั้ง (onsite) การสอนออนไลน์ (online) มีทั้งแบบสื่อสารทางเดียวและสองทาง ซึ่งแต่ละแบบยังแบ่งเป็น on-demand และ on-line real time system (OLRT) โอแอลอาร์ที คือ ระบบเชื่อมต่อแบบทันที ตัวอย่างเช่นการเรียน on-demand ที่สื่อสารสองทาง คือ บรรจุสารสนเทศการเรียนการสอนไว้ในแพลตฟอร์มที่ผู้เรียนเข้าถึงได้ สามารถถามตอบเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียนในช่องแสดงความคิดเห็น และการเรียนแบบ โอแอลอาร์ที ที่สื่อสารสองทางผ่านแพลตฟอร์มการประชุมออนไลน์ต่าง ๆ เช่น Zoom, Meet, Microsoft Teams, Webex, VooV เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีการเรียนการสอนที่ผสมผสานทั้งสองแบบดังกล่าวเข้าด้วยกัน

คือมีแพลตฟอร์มที่ผู้เรียนเข้าไปศึกษาสารสนเทศการเรียนการสอนต่าง ๆ และมีส่วนของการสื่อสารแบบสองทางในการเข้าชั้นเรียนแบบออนไลน์ในเวลาที่เหมาะสมร่วมกันด้วยการสร้างแพลตฟอร์มการศึกษานี้อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้จากทุกที่ ทุกเวลา ซึ่งในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษามีการสร้างระบบบริหารจัดการการเรียนการสอนออนไลน์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หรือที่เรียกว่า LMS (learning management system) อย่างแพร่หลายอยู่แล้ว แต่ถูกใช้งานอย่างจริงจังเพื่อตอบสนองการแก้ปัญหาการห้ามจัดการเรียนการสอนในที่ตั้ง เนื่องจากการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ในปัจจุบันจึงนิยมใช้ร่วมกับ โอแอลอาร์ที อีกด้วย

การศึกษาระดับอุดมศึกษาในอนาคตผ่าน COIL

นักศึกษาในระดับอุดมศึกษาซึ่งเป็นเป็นกลุ่มเป้าหมายที่สังคมคาดหวังว่าจะเป็นกลุ่มผู้รับผิดชอบภารกิจในการแก้ไขปัญหาของโลก จึงควรเป็นศึกษานานาชาติด้วยการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกันของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคและในโลก ให้พวกเขาได้ตระหนักถึงความเป็นพลเมืองโลก (global citizenship) สามารถขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลกร่วมกันได้ เพื่อให้พวกเขาได้มีสมรรถนะดังกล่าว มีความจำเป็นต้องสร้างประสบการณ์การศึกษานานาชาติแบบเรียนรู้ร่วมกันให้พวกเขา (collaborative international learning)

- ความหมายของ COIL

COIL (collaborative online international learning) คือ การจัดการศึกษานานาชาติแบบเรียนรู้ร่วมกันแบบออนไลน์ เป็นรูปแบบของการศึกษาที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสารแบบออนไลน์ที่ออกแบบมาเพื่อเชื่อมโยงห้องเรียนของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาตั้งแต่สองแห่งขึ้นไป โดยแต่ละแห่งอยู่ในประเทศหรือสถานที่ทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน วิธีปฏิบัติทางการศึกษาแบบนี้เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เรียนรู้ร่วมกันกับนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ เป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพสูงในการส่งเสริม และเพิ่มพูนความสามารถในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม พัฒนาความตระหนักข้ามวัฒนธรรม เนื่องจากวิธีนี้ช่วยให้นักศึกษาสามารถโต้ตอบกันได้ทั่วโลกและเรียนรู้ผ่านการทำงานร่วมกันกับเพื่อนจากประเทศอื่น ๆ นอกจากนั้นการบรรจุ COIL ลงในหลักสูตรยังเปิดโอกาสให้นักศึกษาสื่อสารเป็นภาษาอื่น ๆ อาจารย์จะเป็นผู้ดูแลอย่างใกล้ชิดเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างราบรื่น ส่วนใหญ่แล้วในแต่ละ

มหาวิทยาลัยจะมีรายวิชาที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียนตามปกติอยู่แล้ว ในการจัดการแบบ COIL จะให้ทำข้อตกลงแบบทวิภาคีของสถาบัน และพัฒนาห้องเรียนร่วมที่ใช้ทรัพยากรในการเรียนการสอนร่วมกัน ห้องเรียนร่วมนี้ไม่จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีขั้นสูงด้วยเทคโนโลยีที่มีในปัจจุบันก็สามารถประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเช่นกัน

COIL ริเริ่มและพัฒนาโดยนาย Jon Rubin ผู้ก่อตั้งและเป็นประธานกำกับดูแล State University of New York's COIL Center (SUNY) (SUNY COIL Center, 2022) ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2006-2017 และต่อมาในปี ค.ศ. 2017 เขาได้ก่อตั้ง COIL Consulting ในปี ค.ศ. 2020 COIL Connect เพื่อสนับสนุนมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในการพัฒนาโครงการ COIL เดิมทีนั้น Jon Rubin ซึ่งเป็นศิลปินสื่อ ได้ใช้หลักสูตรวิดีโอข้ามวัฒนธรรม ซึ่งมีผลกระทบสูงในการแลกเปลี่ยนระหว่างนักศึกษานานาชาติ เมื่อมีการพัฒนามาเกือบสองทศวรรษ ทำให้มีความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาจำนวนมาก จึงเกิดการจัดตั้ง COIL Virtual Exchange Foundation (COIL VE) (COIL Connect for Virtual Exchange, 2022) เพื่อเป็นศูนย์กลางในการให้ข้อมูลความรู้ในการพัฒนาการศึกษาที่ใช้รูปแบบ COIL ปัจจุบันยังไม่มีองค์กรอื่นที่ศึกษา พัฒนา หรือทำการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบนี้ เพื่อเชื่อมโยงสถาบันการศึกษาทั่วโลกที่ใช้รูปแบบ COIL ในหลักสูตรได้เทียบเท่ากับ COIL VE

การจัดการศึกษานานาชาติแบบเรียนรู้อร่วมกันแบบออนไลน์ (COIL) ที่ได้พัฒนามาเกือบ 2 ทศวรรษ สามารถตอบสนองการจัดการศึกษาในปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นรูปแบบที่ยังคงให้ความสำคัญกับการสื่อสารสองทาง โดยความร่วมมือซึ่งเกิดจากความพยายามของอาจารย์ผู้รับผิดชอบโครงการหรือรายวิชาที่ต้องการให้เกิดการแลกเปลี่ยนและเชื่อมโยงนักศึกษาต่างชาติระหว่างสถาบัน

- **ข้อดีของ COIL** เมื่อเปรียบเทียบกับการเดินทางไปศึกษาในพื้นที่จริง คือ

1. นักศึกษาจำนวนมากจากหลายประเทศสามารถเข้าร่วมได้ (มีโอกาสดำเนินการเรียนนานาชาติมากกว่าการเดินทางจริงที่อาจมีอุปสรรคหลายประการ ภายใต้การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตที่เสถียร)

2. ค่าใช้จ่ายถูกกว่าการเดินทางไปเรียนในพื้นที่จริงมาก

3. นักศึกษาได้ฝึกฝนทักษะทางภาษาและการสื่อสาร

4. นักศึกษาได้เรียนรู้การปรับตัวให้เข้ากับคนต่างวัฒนธรรม

5. นักศึกษาสามารถเข้าถึงทรัพยากรการเรียนรู้ได้มากขึ้น
6. เปิดโลกทัศน์ สร้างประสบการณ์ให้กับนักศึกษา
7. สถาบันการศึกษาได้มีโอกาสสร้างเครือข่ายทางวิชาการ
8. อาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่มีบทบาทพัฒนาทักษะด้านการสอนและดิจิทัล ไปสู่ระดับนานาชาติ

- ข้อดีของ COIL คือ

1. ไม่ได้ผ่านประสบการณ์จริงในชั้นเรียนแบบนานาชาติ
2. อาจมีอุปสรรคทางด้านเทคโนโลยีในบางครั้ง
3. ขาดการพบปะหรือสังสรรค์กันโดยตรงอาจเกิดความเข้าใจผิดทางการสื่อสารบ้าง
4. ผู้เรียนอาจสูญเสียความกระตือรือร้นในการเรียนลงบ้าง เนื่องจากเป็น การปฏิสัมพันธ์ผ่านระบบออนไลน์

ขณะนี้การเรียนออนไลน์ถูกใช้ทดแทนการศึกษาในพื้นที่จริง ต่อไปจะไม่ถูกใช้เพื่อแทนที่เท่านั้น แต่จะใช้เป็นส่วนเสริมการจัดการศึกษาเพื่อให้การแลกเปลี่ยนนานาชาติให้สมบูรณ์ขึ้น ประเด็นสำคัญที่ควรพัฒนาเป็นอย่างยิ่ง คือ ผู้อยู่ในกระบวนการจะต้องมีทักษะการใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร (international and communication technology: ICT) และการสร้างสื่อการเรียนการสอนตลอดจนกิจกรรมในชั้นเรียนที่เหมาะสมกับระบบ ตลอดจนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่ผู้เรียนควรต้องมี เหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้การเรียนร่วมเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นต้น ผู้สอนจะต้องพัฒนาทั้งทักษะการใช้เทคโนโลยีและทักษะการจัดการเรียนการสอน บทบาทของครูที่เคยเป็น “ผู้ถ่ายทอดความรู้” (lecturer) จึงต้องถูกเปลี่ยนเป็น “ผู้อำนวยความสะดวกการเรียนรู้” (facilitator) ซึ่งเชื่อมโยงแนวคิด “การเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับทาง”

ศาสตราจารย์เคโกะ อุเนดะยะ ผู้อำนวยการ Global Initiative Center มหาวิทยาลัยคาโงชิมะ ประเทศญี่ปุ่น ให้ทรรศนะในการปาฐกถาพิเศษ การประชุมวิชาการระดับชาติสมาคมผู้ป็นศึกษาแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 15 เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2564 ว่า “การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา เป็นการท้าทายต่อความสามารถในการจัดการศึกษาแบบใหม่ มิใช่เพียงการอดทนเพียงชั่วคราว เพื่อให้ผ่านพ้นไปเท่านั้น” (Unedaya, 2021)

หัวใจของการจัดการศึกษานานาชาติแบบเรียนรู้ร่วมกันแบบออนไลน์ คือ “การสื่อสารสองทาง” และ “ความร่วมมือ”

COIL เป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เกิดจากความร่วมมือของอาจารย์ต่างมหาวิทยาลัยที่มีความเข้าใจและเชื่อมั่นในสัมฤทธิ์ผลของการเรียนรู้ และการเปิดโอกาสให้เกิดการเรียนรู้แบบร่วมมือระหว่างผู้เรียน 3 แบบ คือ

1. แบบ OLRT หมายถึง การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้สอน ผู้เรียนแบบเรียลไทม์ผ่านแพลตฟอร์มการประชุมออนไลน์สำหรับการประชุมออนไลน์ เช่น Zoom
2. แบบ On-Demand หมายถึง การอัปโหลดคลิปวิดีโอ หรือไฟล์เอกสารต่าง ๆ ให้ผู้เรียนได้ศึกษาและอาจารย์ได้สะท้อนความคิดเห็นโดยการโต้ตอบผ่านแอปพลิเคชัน
3. แบบ Hybrid ซึ่งหมายถึง การผสมผสานระหว่างแบบ OLRT และแบบ on-demand

กรณีศึกษาการประยุกต์ใช้ COIL ในห้องเรียนวัฒนธรรมญี่ปุ่นผ่านความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยคาโงชิมะ(KU) มหาวิทยาลัยบูรพา (BUU)

ความเป็นมา

มหาวิทยาลัยคาโงชิมะได้จัดทำโครงการ Inter-University Exchange Project: U.S.-Kagoshima-Asia Triad Program in Multi-Polar World (โครงการส่งเสริมการขยายตัวสู่สากลของมหาวิทยาลัยจากสหรัฐอเมริกา สู่คาโงชิมะสู่เอเชีย - โครงการความร่วมมือแบบไตรภาคี) เป็นการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันระดับสากลของมหาวิทยาลัย เพื่อการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยในประเทศต่าง ๆ เช่น สหรัฐอเมริกาและมหาวิทยาลัยในเอเชีย โดยใช้การเรียนการสอนแบบ COIL โครงการระยะ 5 ปีนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากกระทรวงศึกษาธิการ วัฒนธรรม กีฬา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ประเทศญี่ปุ่น ระหว่างปี ค.ศ. 2018 (เริ่มประชุมชี้แจงโครงการ)-ปัจจุบัน (ค.ศ. 2022) มหาวิทยาลัยคาโงชิมะมีความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกา 9 แห่ง และในภูมิภาคเอเชียอีก 9 แห่ง โดยมีแขนงวิชาต่าง ๆ และมหาวิทยาลัยในเครือข่ายความร่วมมือดังต่อไปนี้

ตาราง 1

มหาวิทยาลัยในเครือข่ายความร่วมมือ

Course	Partner University	Country
Japanese Culture	San José State University	USA
	Burapha University	Thailand
Rural and Island Healthcare	Berea College	USA
	Red Cross College of Nursing,	Korea
	Chung-Ang University	
Clinical Veterinary Medicine	University of Georgia	USA
	National Chung Hsing University	Taiwan
Beef Production	Texas A&M University	USA
	Chiang Mai University	Thailand
Food Safety	Oklahoma State University	USA
	Mae Fah Luang University	Thailand
Food and Health	North Dakota State University	USA
	Hunan Agricultural University	China
Nanoscience and Biotechnology	North Dakota State University	USA
	National Cheng Kung University	Taiwan
Environmental Architecture Design	Tuskegee University	USA
	Diponegoro University	Indonesia
Education, Culture and Identity among the Minorities	University of Wisconsin-La Crosse	USA
	University of the Philippines Visayas	Philippines
	University of Hawai'i at Mānoa	USA

หมายเหตุ. จาก “Partner universities” โดย Global Initiative Centre Kagoshima University, 2021, (<https://www.gic.kagoshima-u.ac.jp/triad/en/home-2/partners-en/>).

สำหรับมหาวิทยาลัยบูรพา เป็นความร่วมมือในรายวิชา “วัฒนธรรมญี่ปุ่น” ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โดยได้จัดการเรียนการสอนร่วมในรูปแบบ COIL ในปี ค.ศ. 2019, 2020 และ 2021

เพื่อให้เห็นตัวอย่างที่เป็นรูปธรรม ขอยกตัวอย่างการสอนแบบ COIL ที่ผู้เขียน
บทความ ได้ดำเนินการกับอาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาเป็นระยะเวลา 3 ปี คือ อาจารย์
โช พุคโทะมิ ในปี ค.ศ. 2019 ศาสตราจารย์เคโกะ อุเนะดะยะ ในปี ค.ศ. 2020 และ
อาจารย์มิกิ นัมมะ ในปี ค.ศ. 2021 โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ 4 ประการ คือ

1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการมีโอกาสสื่อสารกับนักศึกษาต่างชาติด้วยกันตระหนัก
ในความแตกต่างของแต่ละบุคคล สามารถถกประเด็นปัญหาร่วมกันได้ นำไปสู่ความเข้าใจ
ในความหลากหลายทางวัฒนธรรม ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการเป็นพลเมืองโลกยุคปัจจุบัน

2. เพื่อกระตุ้นการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม สร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน มีทักษะ
ในการปรับตัวให้เข้ากับผู้มีความแตกต่างทางเชื้อชาติและวัฒนธรรม มีความรับผิดชอบ
ในงานที่ได้รับมอบหมายและสามารถทำงานเป็นทีมร่วมกันระหว่างนักศึกษาสอง
มหาวิทยาลัยได้

3. เพื่อพัฒนาทักษะภาษาญี่ปุ่นของนักศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา และเพื่อให้
นักศึกษามหาวิทยาลัยคาโงชิมะ เรียนรู้ที่จะพิจารณาความเหมาะสมของภาษาญี่ปุ่นที่
ใช้ในการสื่อสารกับชาวต่างชาติ

4. เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และความสนใจของกันและกันซึ่งอยู่ในวัยเดียวกัน
เกี่ยวกับประเทศ ภูมิภาค วัฒนธรรมร่วมสมัย และมหาวิทยาลัย ฯลฯ

ระยะเวลาการดำเนินงานชั้นเรียนร่วม คือ ระหว่างเดือนตุลาคมถึงพฤศจิกายน
เป็นเวลา 3-4 ครั้งต่อปี โดยจัดการเรียนแบบเรียลไทม์พบกันในห้องเรียนออนไลน์
ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่มหาวิทยาลัยบูรพาจัดการเรียนการสอนรายวิชาวัฒนธรรมญี่ปุ่น สำหรับ
นิสิตวิชาเอกภาษาญี่ปุ่นชั้นปีที่ 3 และมหาวิทยาลัยคาโงชิมะเปิดสอนรายวิชาเกี่ยวกับ
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา ซึ่งเปิดสอนเป็นวิชาเลือกสำหรับนักศึกษาที่สนใจ ผู้เรียน
ทางฝั่งมหาวิทยาลัยคาโงชิมะจึงมีความหลากหลายด้านวิชาเอก ช่วงเวลาที่จัดเป็นช่วง
ภาคการศึกษาของทั้งสองมหาวิทยาลัยซ้อนทับกัน ในสองปีแรก การเรียนการสอน
ใช้เวลาครั้งละ 90 นาที โดยนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพายังใช้การเรียนแบบในที่ตั้งอยู่
โดยเข้าชั้นเรียนร่วมผ่านโปรแกรม Zoom ทั้งสองปี ในปีแรกนักศึกษามหาวิทยาลัย
คาโงชิมะ รวมตัวกันในชั้นเรียนสื่อสารรวมผ่านซูมในห้องเรียนรวมทั้งสองฝั่ง ในปีที่สอง
เนื่องจากการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่แล้ว ทางมหาวิทยาลัยบูรพา
ให้เข้าเรียนในที่ตั้งแบบสลับกลุ่ม นักศึกษามหาวิทยาลัยบูรพาจึงเข้าห้องเรียนที่มหาวิทยาลัย

(แต่เข้า ZOOM จากอุปกรณ์ส่วนตัว) ส่วนนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยคาทอลิกเข้าร่วม
เดี่ยวจากพื้นที่ส่วนตัว

ภาพ 2

บรรยากาศการเรียนในส่วนออนไลน์เรียลไทม์ ค.ศ. 2019

หมายเหตุ. โดย นันทัชญา มหาจันทร์, ถ่ายเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม พ.ศ. 2562

ภาพ 3

บรรยากาศการเรียนในส่วนออนไลน์เรียลไทม์ ค.ศ. 2020

หมายเหตุ. โดย นันทัชญา มหาจันทร์, ถ่ายเมื่อวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2563

สำหรับครั้งที่ 3 ในปี ค.ศ. 2021 เนื่องจากทางมหาวิทยาลัยบูรพามีการเปิดภาคเรียนที่หนึ่งเร็วขึ้น จึงจำเป็นต้องจัดการเรียนร่วมในรายวิชาญี่ปุ่นปัจจุบันแทนในเดือนกรกฎาคม และด้วยปัญหาเรื่องช่วงเวลาออนไลน์แบบเรียลไทม์ จึงใช้วิธีเรียนร่วมผ่านแพลตฟอร์มอินเทอร์เน็ต <https://z-z.jp>

ภาพ 4

การเรียนการสอนในปี ค.ศ. 2021 ผ่านห้องสนทนา

หมายเหตุ. จาก “タイ・ブーラパー大学とのインターネット掲示板を用いたディスカッション” [Discussion with Burapha University students using bulletin boards] โดย M. Namba, 2021, (https://www.gic.kagoshima-u.ac.jp/triad/2021_thai_burapha_coil_namba/).

การดำเนินการ

การเรียนร่วมปีที่ 1 มีระยะเวลา 4 ครั้ง ทางฝั่งมหาวิทยาลัยคาโงชิมะ เรียนหัวข้อเกี่ยวกับประเทศไทย เรื่องข้าว เมือง และชนบท เป็นการบรรยายของอาจารย์ สลับกับประเด็นคำถามซึ่งนักศึกษาของทั้งสองฝ่ายจะเดินออกไปพูดหน้าชั้น คำถามจะถูกแจ้งล่วงหน้า ให้ฝั่งไทยได้เตรียมข้อมูลเพื่อตอบคำถาม นิสิตชาวไทยจะนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับประเทศไทยด้วยภาษาญี่ปุ่น และอภิปรายเปรียบเทียบ ตอบคำถามร่วมกัน ภายหลังการเรียนทุกครั้งทั้งสองฝ่ายจะส่งคำถาม คำตอบที่ไม่ได้แสดงในชั้นเรียนผ่านอาจารย์เพื่อส่งให้อีกฝ่ายก่อน

การเรียนรู้ร่วมปีที่ 2 มีกำหนดการที่ละเอียดขึ้น และแบ่งกลุ่มย่อยอภิปรายแลกเปลี่ยนโดยใช้โปรแกรม ZOOM และเรียกกลับมานำเสนอในห้องรวม มีขั้นตอน คือ 1) ขึ้นเตรียมการ อาจารย์ทั้งสองฝ่ายให้การบ้านเรื่องแนะนำตัว 2) เริ่มต้นด้วยการแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่ม 13 กลุ่ม กลุ่มละ 6-7 คน จากมหาวิทยาลัยบูรพาและมหาวิทยาลัยคาทอลิก และเพื่อให้ นักศึกษามีเวลาพูดคุยแลกเปลี่ยนกันมากที่สุด (45 นาที) จึงกำหนดหัวข้อให้ผู้เรียนเตรียมพร้อมมาก่อน 3) ช่วงเวลาการทำกิจกรรม ให้เวลาแต่ละกลุ่มอภิปรายเรื่องที่ได้รับมอบหมาย 45 นาที แล้วนำเสนอผลการอภิปราย 25 นาที จากนั้นผู้สอนบรรยายสรุปเกี่ยวกับหัวข้อการเรียนรู้และแจ้งหัวข้อใหม่สำหรับครั้งถัดไป 25 นาที 4) เมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรม นักศึกษามหาวิทยาลัยบูรพาจะส่งใบงานให้นักศึกษามหาวิทยาลัยคาทอลิก และนักศึกษามหาวิทยาลัยคาทอลิกจะให้ข้อเสนอแนะและส่งใบงานคืน นักศึกษามหาวิทยาลัยบูรพาส่งใบงานสำหรับกิจกรรมครั้งถัดไป โดยนักศึกษาทั้งสองฝ่ายติดต่อกันเอง แต่ส่งสรุปรวมมายังอาจารย์ด้วย กิจกรรมและหัวข้อครั้งที่ 1 คือ กิจกรรมละลายพฤติกรรม (ตั้งชื่อกลุ่ม กำหนดหัวข้อ SNS ที่จะใช้) ภาพลักษณ์ของผู้คนและประเทศทั้งสอง ครั้งที่ 2 คือ นำเสนอผลการอภิปราย (ต่อ) และพูดคุยเกี่ยวกับหัวข้อสำหรับกิจกรรมครั้งถัดไป (แลกเปลี่ยนคำถาม เพื่อเตรียมคำตอบ) ครั้งที่ 3 คือ การเคลื่อนไหวเพื่อประชาธิปไตยของไทยและพูดคุยเกี่ยวกับหัวข้อสำหรับกิจกรรมครั้งถัดไป (ความหมายของภาษากาย และการแสดงออกทางสีหน้าที่มีลักษณะพิเศษของประเทศตนเอง) (Unedaya, 2021)

การเรียนรู้ร่วมปีที่ 3 เป็นการจัดการในห้องสนทนา เนื่องจากปัญหาในการจัดสรรเวลาออนไลน์ให้ตรงกัน มีระยะเวลา 4 สัปดาห์ โดยทั้งสองฝ่ายจะใช้วิดีโอประเด็นปัญหาฝ่ายละเรื่องใส่ไว้ในห้อง <https://z-z.jp> ฝ่ายมหาวิทยาลัยคาทอลิกเลือกเรื่อง LGBTQ ในสังคมไทย นิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาเลือกเรื่อง การเป็นผู้ประกอบการใหม่ในญี่ปุ่น เมื่อทั้งสองฝ่ายได้ดูวิดีโอแล้วทุกคนจะตั้งคำถามใส่ไว้ อีกฝ่ายจะเข้ามาตอบคำถามทุกคำถาม

นอกจากนี้ ก่อนและหลังกิจกรรมในปีที่ 2 ได้ให้นักศึกษาทำแบบสอบถาม BEVI (Beliefs, Events, and Values Inventory) สรุปผลการประเมินการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ จากทางฝั่งมหาวิทยาลัยคาทอลิกได้ดังนี้

1) นักศึกษามหาวิทยาลัยคาทอลิกร้อยละ 97 เห็นว่าการได้ทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนกับนักศึกษามหาวิทยาลัยบูรพาเป็นเรื่องที่ดี 2) ผู้ที่มีการติดต่อกันผ่าน SNS จำนวน

ร้อยละ 61 กล่าวว่าหากไม่มีกิจกรรมนี้ ก็คงจะไม่มี การเชื่อมโยงเช่นนี้เกิดขึ้น 3) ผู้เรียน ร้อยละ 94 เห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ร่วมกับนักศึกษาชาวต่างประเทศ ส่วนผู้ที่ตอบปฏิเสธ 2 คนเป็นนักศึกษาต่างชาติ (Unedaya, 2021)

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นในแบบสอบถาม และการเขียนแสดงความคิดเห็น ของนักศึกษามหาวิทยาลัยคาโซิมะ พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่คิดว่าเป็นกิจกรรมที่มี ประโยชน์ และได้รับประสบการณ์ที่มีค่า จึงกล่าวได้ว่าสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ตัวอย่าง ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบ COIL มีดังนี้

“เป็นครั้งแรกที่ได้เรียนรู้ แลกเปลี่ยนอย่างลึกซึ้งกับนักศึกษาใน ประเทศอื่นที่เป็นคนรุ่นเดียวกันไม่เคยมีความรู้เกี่ยวกับประเทศไทย มาก่อนเลย ได้เรียนรู้อะไรมากมาย ทำให้สนใจอยากไป อยากได้พบกัน ภาพลักษณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา คือ ยิ้มแย้ม เป็นกันเอง บางคนซื่อๆ คำนึงถึงคนอื่นเหมือนคนญี่ปุ่น มีความคิดเห็น และ แสดงออกทางการเมืองอย่างชัดเจน น่าเอาอย่าง รู้สึกว่าตัวเองแตกต่าง จากภาพลักษณ์ของคนญี่ปุ่นที่ถูกมอง ค้นพบจุดที่คล้ายคลึงกันหลายจุด จากการพูดคุยผ่าน SNS ทำให้สนิทสนมกันมากขึ้น พอคิดว่าจะไม่ได้ ทำกิจกรรมร่วมกันอีก ก็รู้สึกเหงา คิดว่า 3 ครั้งนี้น้อยเกินไป การเรียน ออนไลน์ตั้งแต่เข้ามาหาวิทยาลัยมาไม่สนุก แต่วิชานี้ทำได้ผ่านออนไลน์ จึงมีประโยชน์มาก”

สำหรับการสำรวจความคิดเห็นของนิสิตชาวไทยทั้ง 3 ปี ใช้รูปแบบคำถาม ปลายเปิด ได้คำตอบหลัก ๆ ตามหัวข้อคำถามดังต่อไปนี้

ปีที่ 1 และปีที่ 2 (ค.ศ. 2019 และ ค.ศ. 2020) ใช้รูปแบบการเรียนรู้ร่วมกัน ที่คล้ายคลึงกัน คือ ออนไลน์เรียลไทม์

ผลลัพธ์ของการดำเนินการ

1) สิ่งที่ได้คาดหวังก่อนเริ่มเรียน ข้อมูลจากแบบสอบถามสามารถสรุปได้ดังนี้

“คาดว่าจะได้เพื่อนใหม่ ได้เรียนรู้วัฒนธรรมใหม่ ๆ ได้ฝึก ทักษะทางด้านการฟัง การพูด ได้แลกเปลี่ยนวัฒนธรรม แนวคิด กับชาวญี่ปุ่นที่อายุใกล้เคียงกัน ต้องการมีความกล้าในการแสดง

ความคิดเห็น ต้องการถามบางเรื่องที่สงสัย ต้องการทำความรู้จักกับ
ชาวญี่ปุ่นจากหลากหลายภูมิภาค”

2) ระหว่างการเรียนรู้ ข้อมูลจากแบบสอบถามสามารถสรุปได้ดังนี้

“สนุกมากเพราะได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ได้ฟังสำเนียงของชาวญี่ปุ่น
แท้ ๆ ตื่นเต้นมากไม่เคยวิดีโอคอลแบบนี้มาก่อน มีความกังวลกลัว
ทางฝ่ายชาวญี่ปุ่นจะฟังสิ่งที่เราสื่อไม่เข้าใจ ครั้งแรกฟังภาษาญี่ปุ่น
ไม่รู้เรื่องเลย เพราะนักศึกษาชาวญี่ปุ่นใช้ภาษาปกติเหมือนพูดกับ
เพื่อน มีเดดแอร์บ้างแต่ทุกฝ่ายก็พยายามที่จะคิดเรื่องขึ้นมาพูดเสริม
การให้หัวข้อเอาไว้ก่อนทำให้มีการสืบค้น เตรียมสื่อต่าง ๆ มาประกอบ
การสนทนาช่วยได้มาก อยากอธิบายเรื่องเกี่ยวกับประเทศไทยให้เขา
ได้ทราบมากกว่านี้อีก แต่ละสัปดาห์หัวข้อต่างกันทำให้สนุกมาก
เสียเวลาของการเรียนกลุ่มย่อยน้อยเกินไป สัปดาห์หลัง ๆ
เริ่มปรับตัวได้ พอเริ่มสนิทกันก็ต้องลาจากกันแล้วรู้สึกเสียตาย
เพื่อนชาวญี่ปุ่นจะรีบแก้ภาษาให้เมื่อเราพูดผิด รู้สึกว่าเขาตั้งใจมาก
เป็นประสบการณ์ที่ดี มีคุณค่า สร้างมิตรภาพที่ดี มีการสื่อสาร
สื่อสารติดขัดบ้างแต่ช่วยกันปรับปรุง ในชั้นเรียนของทางฝั่งญี่ปุ่น
มีชาวต่างชาติ คือ ชาวจีน เกาหลี และชาวอเมริกันเรียนด้วย
ตกใจมากที่พวกเขาพูดภาษาญี่ปุ่นได้ดีมาก”

3) ประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับตนเอง ข้อมูลจากแบบสอบถามสามารถสรุปได้ดังนี้

“ได้เรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นที่ใช้จริง ฝึกความกล้าในการแสดงออก
ได้รับรู้วิธีคิดของชาวญี่ปุ่นต่อการทำงาน และทราบว่าเขาดังในเรียน
และจริงจิงในการเรียนมากกว่าพวกเรามาก มีความกล้าที่จะลองพูด
มีความการเชื่อมโยงความสัมพันธ์เพิ่มขึ้น การได้เพื่อนใหม่สำคัญมาก
เพื่อนชาวญี่ปุ่นช่วยแก้ภาษาที่ผิดให้ทั้งจากการบ้านแต่ละสัปดาห์
และในการอภิปรายในกลุ่ม เข้าใจว่าการอธิบายอะไรด้วยภาษา
ต่างประเทศเป็นเรื่องยาก การเตรียมตัวหาข้อมูลเพื่อการสนทนา
กลุ่มย่อยทำให้เราได้เรียนรู้อะไรใหม่ ๆ ด้วย ในการพูดก็ต้อง
พยายามรับฟังคำศัพท์และไวยากรณ์ที่เคยเรียนออกมาใช้ให้ทัน

ได้ฝึกคิดตอบคำถาม เป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ ถึงแม้ว่าจะต้อง
เตรียมการและมีการบ้านเพิ่มขึ้น”

4) ปัญหาและสิ่งที่ควรปรับปรุง ข้อมูลจากแบบสอบถามสามารถสรุปได้ดังนี้

“ควรจัดให้มีการเรียนร่วมมากกว่านี้ 3-4 ครั้ง น้อยเกินไป
ปัญหาอินเทอร์เน็ตไม่เสถียรทำให้สะดุด อยากให้กำหนดหัวข้อที่เป็น
แนววิถีชีวิตคนรุ่นใหม่”

สำหรับปีที่ 3 (ค.ศ. 2021) ได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบเนื่องจากช่วงเวลา
ไม่เอื้ออำนวยต่อการออนไลน์เรียลไทม์ จึงใช้รูปแบบดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น คำตอบที่
ได้รับจากแบบสอบถามปลายเปิดคือ

5) เนื้อหา ข้อมูลจากแบบสอบถามสามารถสรุปได้ดังนี้

“เนื้อหาค่อนข้างลึกและละเอียดอ่อน ทำให้ต้องใช้เวลาคิด
เรียบเรียงคำตอบมาก เนื้อหาเป็นการเจาะประเด็นที่เป็นกระแสอยู่ใน
ขณะนี้ จากการแลกเปลี่ยนทำให้รู้มุมมองและความคิดเห็นที่
หลากหลาย ได้ทราบข้อมูลใหม่ ๆ จากคนรุ่นเดียวกัน”

6) รูปแบบ ข้อมูลจากแบบสอบถามสามารถสรุปได้ดังนี้

“สื่อสารผ่านตัวอักษรทำให้ไม่รู้อารมณ์ความรู้สึก อยากเรียน
ด้วยกันมากกว่า การสื่อสารผ่านฟอร์มไม่กังวลตื่นเต้น มีเวลาใน
การเตรียมตัวหาข้อมูลไปถามตอบ เข้าไปอ่าน ไปตอบ ในเวลาที่
สะดวก ไม่ค่อยสนุก ออนไลน์ผ่าน ZOOM สนุกกว่า”

7) ข้อเสนอแนะ ข้อมูลจากแบบสอบถามสามารถสรุปได้ดังนี้

“อยากให้รุ่นน้องได้มีโอกาสแบบนี้บ้าง เวลาแลกเปลี่ยนสั้น
ไปหน่อย อยากให้มีหัวข้อหลายประเด็นมากกว่านี้ ถึงไม่เห็นหน้าแต่
ก็รู้สึกแปลกใหม่ที่ได้เขียนได้ตอบกับนักศึกษาชาวญี่ปุ่น แต่อยากมี
เพื่อนมากกว่า ถ้ามีโอกาสอยากให้มีโอกาสแบบนี้อีก”

นอกจากนี้ ในเดือนมีนาคม ค.ศ. 2021 มหาวิทยาลัยคาโงชิมะได้จัดกิจกรรม
our experiences and lessons during COVID-19 (symposium archive)
ใน Virtual Inter-University Symposium on ‘The World under COVID-19’

Report โดยใช้วิธีให้อาจารย์และนักศึกษาในเครือข่ายที่เข้าร่วม COIL ได้ส่งคลิปวิดีโอแสดงทรรศนะ ในสามประเด็นที่สำคัญของโลกในปัจจุบัน คือ Closed Borders/Connecting Technologies/Creating the Future ซึ่งนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา ก็ได้ส่งผลงานเข้าร่วมด้วย (Global Initiative Center, 2021) นับเป็นการจัดการเรียนรู้ร่วมกันในรูปแบบที่หลากหลาย รวมถึงการจัดทัศนศึกษาในประเทศต่าง ๆ ด้วยความคิดเห็นของนักศึกษาจากประเทศต่าง ๆ ที่ร่วมโครงการนี้และประสบการณ์ในการร่วมมือกันทำกิจกรรมโดยค้นหาโจทย์ปัญหา และร่วมกันหาทางแก้ไขปัญหาสอดคล้องกับการฝึกฝนทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เป็นการสร้างโอกาสการเรียนรู้แบบบูรณาการอันมีค่า ที่จะช่วยพัฒนาสมรรถนะในการอยู่ร่วมกันในสังคมโลก และร่วมกันรักษาโลกให้ปลอดภัยจากการล่อลวงล้าชืดจำกัดความปลอดภัยของโลก และร่วมกันมุ่งสู่เป้าหมายของการพัฒนาอย่างยั่งยืนซึ่งเป็นพันธกิจของพลเมืองโลกยุคใหม่เช่นพวกเขา

บทสรุป

การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาในทศวรรษที่ 2020 มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีเป้าหมายในการสร้างทรัพยากรมนุษย์ในฐานะพลเมืองโลก ผู้มีทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตเพื่อความสงบสุขของตนเองและส่วนรวม เป็นผู้รับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อม และสามารถขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน นวัตกรรมด้านการศึกษาแบบ COIL ที่ได้นำเสนอในบทความนี้ สามารถมีส่วนส่งเสริมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะแบบองค์รวมของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เขียนจึงขอเสนอให้ COIL เป็นนวัตกรรมของการศึกษาระดับอุดมศึกษาในทศวรรษที่ 2020 ในประเทศไทย อนึ่งการเรียนร่วมแบบ COIL นี้ได้เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั่วโลกแล้วก่อนไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่จะอุบัติขึ้นในโลก เป็นการใช้ทรัพยากรทางวิชาการร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ลดการก่อสารคาร์บอนในการเดินทาง ใช้งบประมาณน้อย สิ่งที่เป็นอย่างยิ่งสำหรับการจัดการศึกษาแบบ COIL คือ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ประสิทธิภาพในการจัดการด้านการวางแผนการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับระบบ ทักษะทางด้านเทคโนโลยี และการประยุกต์ให้เข้ากับบริบททางวิชาการของสาขาวิชา ซึ่งสิ่งเหล่านี้สถาบันการศึกษาต่าง ๆ ในประเทศไทยสามารถดำเนินการได้ในสถานการณ์ปัจจุบัน

รายการอ้างอิง

- ภาพพิมพ์ พิมพ์รัตน์. (2563). *นับถอยหลังสู่ 2030 ด้วยแผนพัฒนา 17 ข้อที่จะพาโลกให้ยั่งยืนไปด้วยกัน*. <https://www.greenery.org/articles/wastesidestory-sdgs/>
- เมธวิน ปิติพรวิวัฒน์. (2564). *ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21*. [https://corporate.baseplayhouse.co/21st - century-skill-ทักษะแห่งศตวรรษที่-21/](https://corporate.baseplayhouse.co/21st-century-skill-ทักษะแห่งศตวรรษที่-21/)
- COIL Connect for Virtual Exchange. (2022). *Virtual exchange directory*. <https://coilconnect.org>
- Global Initiative Center, Kagoshima University. (2021). *Partner universities*. <https://www.gic.kagoshima-u.ac.jp/triad/en/home-2/partners-en/>
- Global Initiative Center. (2021). *Virtual inter-university symposium on 'the world under COVID-19' report*. <http://www.sekaitenkai-ku.3pines.jp/en/symposium-4-en/>
- Namba, M. (2021). *COIL report タイ・ブーラパー大学とのインターネット掲示板を用いたディスカッション. [Discussion with Burapha University students using bulletin boards]*. https://www.gic.kagoshima-u.ac.jp/triad/2021_thai_burapha_coil_namba/
- Stockholm Resilience Centre. (2022). *Planetary boundaries*. <https://www.stockholmresilience.org/research/planetary-boundaries.html>
- SUNY COIL Center. (2022). *About-Suny Coil*. <https://coil.suny.edu>
- Unedaya, K. (2021). The future of international higher education aiming for SDGS: Collaboration with Japanese studies around the world (Keynote). The 15th JSAT Annual Conference 2021. <https://www.jsat.or.th>